

บ่งการพิเศษ เสาหลักแห่งแผ่นดินไทย

ร.อ.ธีรเดช สิริอำไพรัตน์

นกบ.ผธก.วทอ.ยศ.ทอ.

“สายพระเนตรยาวไกล : พระราชปณิธานและการพัฒนาชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืน”

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลางของการคงอยู่ของความเป็นชาติมาตั้งแต่โบราณกาล สถาบันนี้มีได้เป็นแค่สัญลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นหนึ่งในหลักประกันความมั่นคงทั้งทางด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเป็นแรงพลังที่จรรโลงจิตใจของประชาชนให้ดำรงความเป็นหนึ่งเดียวและยืนหยัดในวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างสง่างาม เมื่อศึกษาความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อความมั่นคงของชาติไทย จะพบว่าสถานะของสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่ใช่เรื่องแค่พิธีการหรือตำแหน่งทางราชการ แต่หมายถึงการมีอยู่ของผู้นำที่ประชาชนยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมความสามัคคี เป็นผู้ทรงธรรมานุญาทางสติปัญญา มีภูมิปัญญาไทยเป็นสิ่งสำคัญในการนำพาประเทศให้ก้าวหน้าครบมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา สาธารณสุข การพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น ฯลฯ การที่ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบัน จึงเป็นรากฐานสำคัญของความมั่นคงภายในประเทศ ในประวัติศาสตร์ไทยสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ใช้พระราชวินิจฉัยและพระบรมราโชบาย ในการรับมือกับวิกฤตการณ์ทั้งยุคสงคราม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง วิกฤตเศรษฐกิจ หรือภัยพิบัติธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง พระมหากษัตริย์ทรงใช้บทบาทในการเป็นสัญลักษณ์ปลอบประโลมจิตใจ เป็นที่พึ่งของประชาชน และเป็นแรงผลักดันให้หน่วยงานรัฐหรือสังคมพลเมืองรวมพลังกันแก้ไขปัญหา ทำให้ไม่ว่าจะเผชิญกับความยากลำบากเช่นใด ประเทศไทยก็ยังสามารถคงความสงบเรียบร้อยภายใน และสร้างเอกภาพในการแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป ในยุคสมัยปัจจุบันสถาบันพระมหากษัตริย์ภายใต้รัชกาลที่ ๑๐ ได้ขนานรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างมีวิสัยทัศน์พระองค์เอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านโครงการและพระราชกรณียกิจที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการสร้างความมั่นคง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกกระดับ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข หรือการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะการส่งเสริมโครงการตามแนวพระราชดำริที่เน้นการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ชุมชน การพัฒนาบุคลากรในชุมชนชนบท และการดูแลทรัพยากรธรรมชาติในหลากหลายภูมิภาค นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ยังทรงเป็น “กษัตริย์นักบิน” ซึ่งถือเป็นภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพ ทักษะวิสัยกว้างขวาง และการเชื่อมโยงราชการกิจเข้ากับการกิจด้านความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความพร้อมในด้านการติดตามตรวจสอบ และดูแลความมั่นคงของอาณาเขต ทะเล อากาศ และภัยธรรมชาติ จึงนับเป็นจุดเด่นที่ทำให้พระองค์ทรงเป็นมากกว่าพระมหากษัตริย์ในบทบาทพิธีการ แต่ยังเป็นผู้นำทางยุทธศาสตร์ที่มีส่วนสนับสนุนความมั่นคงที่จับต้องได้ในความเป็นจริง บทความฉบับนี้จึงมุ่งนำเสนอภาพรวมของบทบาทสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อความมั่นคงของชาติไทย โดยมีจุดเน้นที่พระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ผ่านเส้นทางพระราชกรณียกิจที่สะท้อนการรักษาและพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” โดยเริ่มจากรากฐานของสถาบันพระมหากษัตริย์กับความมั่นคงของชาติผ่านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การวิเคราะห์พัฒนาการของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะแกนกลางของความมั่นคงทางการเมืองและสังคม และพระมหากรุณาธิคุณในยุครัชกาลที่ ๑๐ กับพระราชกรณียกิจด้านความมั่นคง โดยวิเคราะห์ผลกระทบเชิงคุณภาพของโครงการพระราชกรณียกิจต่อกลไกภาครัฐ ประชาสังคม และระดับบุคคล พร้อมเจาะลึกถึงการสร้างทัศนคติเชิงบวก และความเชื่อมั่นอันยั่งยืนของประชาชนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยส่วนนำนี้จะให้ภาพรวมว่าทำไมบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์จึงมีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติไทย และสร้างความเข้าใจในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในมิติด้านการทหารอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะการพระราชทานขวัญและกำลังใจแก่กองทัพและปสกนิกรทั่วประเทศในทุกโอกาส พระองค์ทรงตระหนักว่า “กำลังใจ” คือหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะทำให้กองทัพและประชาชนมีความเข้มแข็งพร้อมเผชิญกับความท้าทายทั้งภายในและภายนอกประเทศ หลักการนี้สอดคล้องกับแนวคิดทางทหารที่เรียกว่า MOOTW (Military Operations Other Than War) ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม เพื่อรักษาความสงบสุขและเสถียรภาพของประเทศ เช่นการให้ความช่วยเหลือประชาชนในภาวะภัยพิบัติ การสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพกับประชาชน และการป้องกันความขัดแย้งภายในประเทศ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้บทบาทในการเป็นศูนย์รวมจิตใจในการสร้างความมั่นคงเชิงสังคมด้วยการเน้นเรื่องความรักชาติ ความสามัคคี และความเข้มแข็งของชุมชน สถาบันพระมหากษัตริย์มิใช่เพียงสัญลักษณ์ของชาติ แต่เป็นหลักชัยที่ค้ำจุนความมั่นคงและความสงบสุขของประเทศ สถาบันแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความมั่นคงผ่านการเชื่อมโยงจิตใจของประชาชนและกองทัพให้เป็นหนึ่งเดียว โครงการจิตอาสาพระราชทาน “เราทำความดี ด้วยหัวใจ”^๑ เป็นหนึ่งในพระราชกรณียกิจที่สะท้อนความตั้งใจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการสร้างความมั่นคงของชาติผ่านการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและการสร้างความสามัคคีในระดับฐานราก โครงการนี้ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม ร่วมแรงร่วมใจทำความดีเพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน การทำงานจิตอาสาในโครงการนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงจากมิติของ “Human Security” ซึ่งหมายถึงความมั่นคงที่เกิดจากความปลอดภัยของบุคคลในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร สุขภาพ การศึกษา และความสงบสุขในชุมชน ความมั่นคงของชาติเริ่มต้นจากความมั่นคงของประชาชนในทุกระดับชั้น จึงเป็นการตอกย้ำว่าความเข้มแข็งของชาติไม่ได้วัดเพียงจากกำลังทหาร แต่ต้องพิจารณาถึงความเป็นอยู่และจิตใจของประชาชนที่เป็นกำลังหลักของชาติ โดยเฉพาะในฐานะ “กษัตริย์นักบิน” ซึ่งสะท้อนพระอัจฉริยภาพและวิสัยทัศน์ด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงอย่างแท้จริง การทรงปฏิบัติภารกิจบินด้วยพระองค์เองไม่เพียงเป็นสัญลักษณ์ของความสามารถ แต่ยังเป็นการลงพื้นที่เพื่อติดตาม ตรวจสอบและประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง อาทิการเฝ้าระวังชายแดน การประเมินภัยธรรมชาติ และการวางแผนป้องกันประเทศอย่างใกล้ชิด บทบาทนี้เสริมความเชื่อมั่นให้กับกองทัพ และสะท้อนถึงการเป็นผู้นำที่เข้าใจภารกิจทหารในเชิงลึก โดยมีใช้เพียงเชิงพิธีการ หากแต่เป็นการนำที่ลงมือจริง เชื่อมโยงภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์กับภารกิจของกองทัพ เพื่อสร้างเสถียรภาพของชาติอย่างยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงสืบสานพระราชกรณียกิจในด้านการบริหารจัดการน้ำซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศในระยะยาว เพราะน้ำเป็นทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและความมั่นคงทางอาหารอย่างยิ่ง พระองค์ทรงเน้นย้ำความสำคัญของการบริหารน้ำอย่างยั่งยืน และปรับใช้เทคโนโลยีและแนวคิดใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและวิถีชีวิตของประชาชน ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ เกี่ยวกับความมั่นคง ที่ทรงกล่าวว่า “ความมั่นคงของชาติไม่ได้อยู่ที่กำลังทางทหารอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติที่ประชาชนต้องพึ่งพาเพื่อดำรงชีวิต”^๒ ดังนั้น การบริหารจัดการน้ำจึงเป็นการวางรากฐานที่สำคัญยิ่ง เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหารและชีวิตความเป็นอยู่

^๑ คำว่า “เราทำความดีด้วยหัวใจ” เป็นสโลแกนหรือชื่อโครงการ จิตอาสาพระราชทาน ภายใต้แนวพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร (รัชกาลที่ ๑๐)

^๒ คู่มือเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ. (๒๕๕๒). ความหมายของ “ความมั่นคงแห่งชาติ”. สืบค้นจาก <https://ndsi.rtarf.mi.th/download/ndsi-edu/document/008.pdf>

ของคนไทยทั่วประเทศโครงการพระราชดำริหลายโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ เช่น การสร้างฝายชะลอน้ำ ฝายต้นน้ำ และแนวพระราชดำรินำด้านการฟื้นฟูลำน้ำลำคลอง ได้รับการสืบสานและต่อยอดอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แนวคิด “ศาสตร์พระราชา”^๓ ที่ทรงเน้นความพอเพียงและสมดุลกับธรรมชาติ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ในการส่งเสริมการศึกษาไทยในมิติสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะในบริบทของการสร้างพลเมืองดี มีวินัย มีคุณธรรม และสำนึกต่อส่วนรวม อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน พระองค์ทรงเล็งเห็นว่าการศึกษที่ดีไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการถ่ายทอดวิชาความรู้เท่านั้น แต่ต้องเป็นการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ในทุกมิติ ทั้งด้านสติปัญญา ความประพฤติ และจิตสำนึกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการหล่อหลอมจิตวิญญาณความเป็นไทยและเป็นเครื่องมือในการสร้างความภาคภูมิใจร่วมกัน ตลอดจนสร้างความเป็นหนึ่งเดียวในสังคม (Social Cohesion) อย่างแท้จริง พระองค์จึงได้พระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษาไว้ในหลายวาระเพื่อขับเคลื่อนแนวทางดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ซึ่งพระองค์ตรัสว่า “สิ่งที่อยากให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกลับตัวหันกลับมา มองมากที่สุด ๒ เรื่อง คือ เรื่องท้องถิ่น และการผลิตครู...หลักสูตรต้องตรงกับท้องถิ่นต้องการ และประเทศต้องการ”^๔ พระราชดำรัสนี้สะท้อนให้เห็นว่าพระองค์ทรงมุ่งเน้นการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ผ่านระบบการผลิตครูที่เข้าใจบริบทของชุมชน เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนได้อย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระดับฐานรากของประเทศ พร้อมกันนี้ยังเป็นการสร้างสำนึกความรักในท้องถิ่น ความภาคภูมิใจในชาติ และกระตุ้นให้เกิดความสามัคคีในสังคมไทยที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานของ Social Cohesion อย่างเป็นรูปธรรม ยิ่งไปกว่านั้น พระองค์ยังทรงแสดงถึงความห่วงใยต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยในการพระราชทานสัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๘ ณ กระทรวงพาณิชย์ ทรงมีพระราชดำรัสว่า “ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชทรัพย์ร่วมสนับสนุนให้ กรมสามัญศึกษา...ก่อตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาในถิ่นทุรกันดาร ๖ แห่ง...พระองค์ทรงทราบว่าเยาวชนในถิ่นทุรกันดารยังด้อยโอกาส...” ซึ่งเป็นการเน้นย้ำถึงพระเมตตาที่มีต่อเยาวชนในทุกภูมิภาคของประเทศ พระองค์ไม่เพียงแต่ทรงพระราชทานทรัพย์เพื่อจัดตั้งโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล แต่ยังมุ่งเน้นให้โรงเรียนเหล่านี้เป็น ศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณค่าทางศีลธรรม ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง “ความเป็นไทย” ในบริบทของแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งบ่มเพาะอัตลักษณ์ร่วมในชาติ ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวคิด Social Cohesion อย่างลึกซึ้ง กล่าวคือ เมื่อเยาวชนในแต่ละท้องถิ่นได้เรียนรู้ วัฒนธรรมของตน รู้จักตน รู้รากเหง้าของสังคมและเชื้อชาติของตน ก็ย่อมสามารถเชื่อมโยงตนเองกับชาติในภาพรวมได้ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีคุณภาพ และมีแนวโน้มที่จะร่วมกันรักษาความสงบสุขของบ้านเมืองอย่างยั่งยืน ดังนั้น พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของรัชกาลที่ ๑๐ จึงเป็นมากกว่าวิสัยทัศน์ของผู้นำประเทศ หากแต่เป็นการยกระดับการศึกษาขึ้นสู่ฐานของการสร้างพลเมืองที่มีรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่มั่นคง มีวินัย และมีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพในความหลากหลาย โดยทั้งหมดนี้คือหัวใจสำคัญของการธำรงสังคมไทยให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในอนาคต

^๓ แนวคิด “ศาสตร์พระราชา” คือหลักการและปรัชญาการพัฒนาที่ยึดหลักความพอเพียงและความยั่งยืน โดยเน้นการใช้ภูมิปัญญาและทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเหมาะสมเพื่อความอยู่รอดและความมั่นคงของชุมชนและประเทศชาติ

^๔ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (๒๕๖๐). รายงานการพระราชทานพระราโชบาย เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทยในมิติเชิงสถาบัน มาอย่างต่อเนื่อง ยิ่งในยามที่ประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม พระองค์ทรง พระกรุณาเมตตาและทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่พสกนิกรอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งเป็น รากฐานสำคัญของเสถียรภาพแห่งรัฐ การสร้างความสามัคคีและพลังแห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคน ไทย ต้องอาศัยหลักการที่ว่า “การที่เราจะฝ่าฟันวิกฤตทั้งหลายได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ และมี จิตสำนึกร่วมกันว่า ประเทศชาติคือสิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุด” ข้อความนี้ชี้ให้เห็นว่าวิกฤตการณ์ใด ๆ จะไม่ เสถียรได้หากปราศจากความเป็นเอกภาพของประชาชนและความผูกพันต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อีกทั้ง บทบาทเชิงสถาบันของพระองค์เปรียบเสมือนศูนย์รวมใจที่ปลุกเร้าความกล้าและความหวังให้เกิดขึ้นใน ประชาคมไทย เมื่อเกิดสถานการณ์สาธารณภัย เช่น น้ำท่วมใหญ่ในภาคเหนือหรือไฟป่าในภาคใต้ รัชกาลที่ ๑๐ และพระบรมวงศานุวงศ์ทรงส่งเสริมและสนับสนุนให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้าช่วยเหลือประชาชนอย่างทันทีทันใด ผ่านการจัดส่งถุงยังชีพ ยารักษาโรค สิ่งของจำเป็น และการเยียวยา ผลกระทบด้านจิตใจ ทั้งนี้ มูลนิธิ ฯ ยังเปิดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และสานต่อโครงการ “พระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ” เพื่อพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย ทำให้ประชาชนเห็นลมหายใจแห่ง พระมหากษัตริย์คุณที่ไม่เพียงหยุดอยู่แค่คำพูด แต่ลงสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งส่งผลให้ประชาชนรู้สึกมั่นคง ทั้งทางกายและทางใจ อีกทั้งยังสะท้อนภาพลักษณ์ของสถาบันกษัตริย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคน ไทยที่ไม่เคยห่างหายไปไหน พลังด้านจิตใจเชิงสถาบันนี้เองที่ช่วยประคับประคองประเทศไทยให้ผ่าน วิกฤตการณ์ ต่าง ๆ มาด้วย “ความเชื่อในสถาบัน” ซึ่งมีใช้เรื่องหมายถึงการยอมรับอย่างเคร่งครัด แต่หมาย รวมถึง “การรู้สึกว่าพระมหากษัตริย์คือศูนย์กลางแห่งความปรารถนาดีและความช่วยเหลืออย่างบริสุทธิ์” ดังที่ พระราชดำรัส “การที่เราจะฝ่าฟันวิกฤตทั้งหลายได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ...”^๕ ข้างต้นได้กล่าวไว้ อย่างชัดเจนและเมื่อมองกลับไปยังสถานการณ์เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๖๓ ที่เกิดการระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ฯ ได้เข้าดำเนินการสนับสนุนน้ำมันเครื่องอุปกรณ์เจลแอลกอฮอล์ เครื่องอุปโภคบริโภค และตู้เติมน้ำดื่มแก่โรงพยาบาลสนามและชุมชนระวางชายขอบ ตอกย้ำพระมหา กรุณาธิคุณโดยตรงของพระองค์ในฐานะผู้ที่ทรงรับรู้สภาพปัญหา และประทับตราไว้ในพระราชหฤทัยอย่าง ไม่ทอดทิ้งประชาชน ความต่อเนื่องแห่งการปฏิบัติงานของมูลนิธิ ฯ ที่ดำเนินภายใต้พระบรมราชูปถัมภ์สะท้อน ถึงความมุ่งมั่นในการสร้างโครงสร้างด้านสวัสดิการที่มั่นคงให้ประชาชนสามารถพึ่งพาได้ในยามยาก ทั้งยังช่วย รักษาเสถียรภาพสังคมให้สงบร่มเย็น เมื่อพสกนิกรเห็นวาระรัชกาลที่ ๑๐ ทรง “ทำให้เห็น” มากกว่าเพียงการ แจกแจกถ้อยคำ โดยแท้จริง พระองค์ทรงส่งผ่านพระมหากษัตริย์คุณผ่านหนทางของสถาบันที่มีความเชื่อมโยง กับชีวิตประจำวัน รวบรวมจิตใจ สร้างแนวร่วมทางสังคม และสถาปนาความมั่นใจในรัฐ ผ่านการบำบัดทุกข์ และการสร้างกำลังใจแก่ประชาชน ที่สำคัญที่สุดคือทุกการดำเนินงานมีอัตลักษณ์ร่วม อันเป็น “ความเป็นไทย” ซึ่งปรากฏชัดเจนจากค่านิยมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูล การใช้พระราชทรัพย์และทรัพยากรส่วนพระองค์เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำ และเสริมสร้างศักยภาพคนไทยให้เข้มแข็งเมื่อเผชิญกับวิกฤต รัชกาลที่ ๑๐ จึงมิได้เป็นเพียง ประมุขแห่งรัฐ หากทรงเป็นเสาหลักทางจิตใจที่ยึดเหนี่ยวคนไทยให้ฝ่าฟันอุปสรรคร่วมกัน โดยมูลนิธิ ราชประชานุเคราะห์ ฯ คือกลไกสำคัญในการส่งผ่านพระมหากษัตริย์คุณจนปรากฏเป็นผลงานและคุณูปการ อันเป็นรูปธรรมต่อประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนอย่างแท้จริง ซึ่งทั้งหมดนี้คือโครงสร้างแห่งเสถียรภาพ ที่พระองค์ทรงสร้าง ทรงดูแล และทรงปกป้องรักษาไว้ในฐานะ “พระมหากษัตริย์ของปวงชนชาวไทย” อย่างสมพระเกียรติยิ่ง

^๕ พระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศาลาสหทัยสมาคม โดยทรงเน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีและจิตสำนึกร่วมกันเพื่อฟันฝ่าวิกฤตของประเทศชาติ

ดังที่กล่าวไปข้างต้นบทความนี้สะท้อนให้เห็นถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ที่ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทยในมิติเชิงสถาบัน ทั้งในด้านการทหาร การพัฒนาสังคม การบริหารจัดการทรัพยากร และการศึกษา โดยพระองค์ทรงตระหนักถึงความมั่นคงของชาติ ในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจ กายภาพ วัฒนธรรม หรือสังคม โดยเฉพาะในยามที่ประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ พระองค์ทรงเน้นย้ำถึงความสามัคคีของคนไทย การร่วมแรงร่วมใจ และการมีจิตสำนึกแห่งความรักชาติ ความเมตตา และความเสียสละ อีกทั้งยังทรงสนับสนุนแนวทาง MOOTW ในการสร้างความมั่นคงจากภายในผ่านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและกองทัพ การส่งเสริมความร่วมมือ และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเป็นรูปธรรมผ่านมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นตัวแทนสำคัญของพระองค์ในการแสดงออกถึงพระมหากรุณาธิคุณในยามวิกฤต ทั้งในเหตุการณ์น้ำท่วม ไฟป่า หรือโรคระบาดอย่างโควิด-19 นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านการบริหารจัดการน้ำโดยยึดตามแนวทาง “ศาสตร์พระราชา” ที่ให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตนเอง ความพอเพียง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุล ซึ่งล้วนเป็นรากฐานของความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อมของชาติ ด้านการศึกษานั้น พระองค์ทรงเน้นย้ำการพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม มีวินัย และสำนึกในวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง Social Cohesion หรือความเป็นหนึ่งเดียวในสังคม ทรงพระราชทานพระบรมราโชบายเพื่อให้การศึกษาเข้าถึงชุมชน เน้นการผลิตครูที่เข้าใจท้องถิ่นและทรงสนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม พระราชปณิธานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมุ่งมั่นที่จะสร้างรากฐานที่มั่นคงให้แก่ชาติผ่านการพัฒนาคนในทุกมิติอย่างแท้จริง สำหรับข้าพเจ้าในฐานะพลสกนิกรชาวไทย รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างหาที่สุดมิได้ และขอน้อมนำแนวทางพระราชทานเหล่านี้ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยจะยึดถือความรักชาติ ความสามัคคี และความเสียสละเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งจะร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรมจิตอาสา สนับสนุนการศึกษาในชุมชน และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความมั่นคงจากรากฐานอันยั่งยืนของประเทศชาติ โดยเฉพาะการส่งเสริมคุณธรรมในเยาวชน การใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียง และการสร้างสังคมที่เห็นคุณค่าของความเป็นไทย อันจะนำไปสู่อนาคตที่ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ข้าพเจ้าขอให้คำมั่นว่าจะดำรงตนเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ สืบสานพระราชปณิธาน และเป็นพลังเล็ก ๆ ที่จะร่วมสร้างประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองภายใต้ร่มพระบารมีของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นหลักชัยของแผ่นดินไทยตลอดไป

ท้ายนี้ ขออัญเชิญพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ที่เป็นหลักสำคัญในการทำงานสำหรับข้าราชการทหาร ที่ว่า “การปฏิบัติหน้าที่ นายทหาร มีปัจจัยที่สำคัญคือ ทศนะ ที่กว้างขวาง ทนการณื ทนโลก ทุกคนจึงต้องศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ อันจะอำนวยประโยชน์ทั้งแก่ตน แก่งาน และแก่ประเทศชาติอย่างสมบูรณ์”^๖

^๖ พระราชบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานกระบี่ และประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาทางการทหาร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๕